

Päivittäistavarakauppa ry
Jouluruokatutkimus 2009

4.12.2009

Johanna Kuosmanen

SISÄLLYS

- Johdanto
- Vastaajien taustatiedot
- Tiivistelmä päätuloksista
- Jouluruokaostosten suunnittelu
- Jouluruokien/jouluruoka-ainesten ostopaikat
- Jouluruokaostokseen käytettävät rahamäärät
- Arvonlisäveron alentumisen vaikutus jouluruokaostokseen

- Liitteet (pdf-raportti)
 - Atk-taulukot
 - Kysymyslomake

Johdanto

- Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina Taloustutkimuksen Telebus-ympäristössä.
- Haastattelut toteutettiin 16-17-11.2009.
- Jouluruokatutkimus on toteutettu viimeksi vuonna 2007. Vertailutiedot aikaisempiin tutkimuskertoihin on säilytetty tässä raportissa soveltuvin osin. Tutkimus on tehty myös vuosina 2005 ja 2006.
- Tutkimuksen kohderyhmänä olivat kotitalouden päivittäistavaraostoista vastaavat, 15-79-vuotiaat suomalaiset (Ahvenanmaata lukuun ottamatta).
- Telebus-kierroksella tehtiin yhteensä 507 haastattelua, joista 425 vastaa kotitalouden päivittäistavaraostoista.
- Otos on muodostettu satunnaisotannalla Väestörekisterikeskuksen rekisteristä.
- Otos on painotettu iän, sukupuolen, asuinalueen ja talouden koon mukaan valtakunnallisesti edustavaksi.
- Tämä raportti sisältää Päivittäistavarakauppa ry:n omat kysymykset.

Johdanto

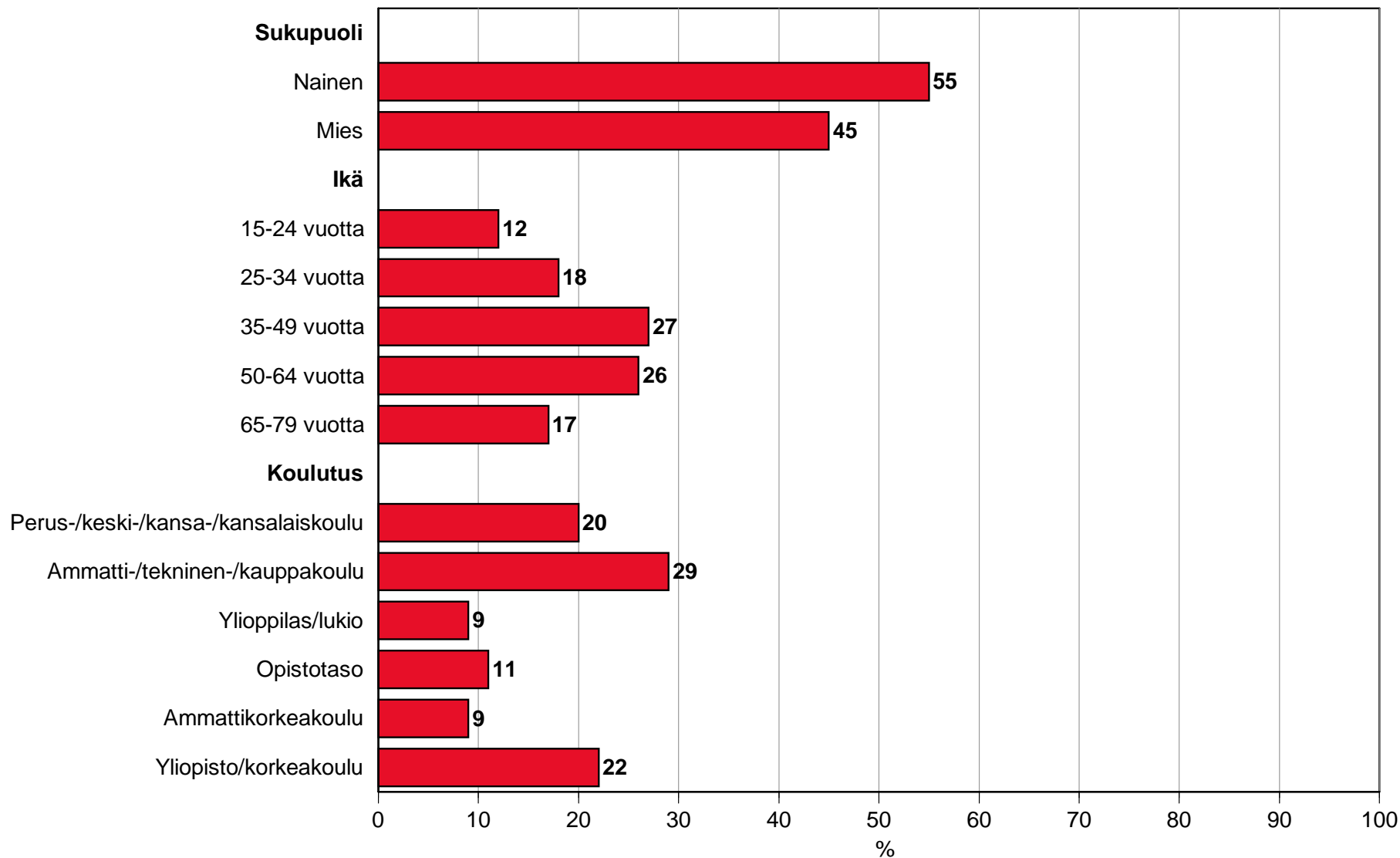
Tietojen käsittely

- Atk-tulostus on tehty Taloustutkimus Oy:n laitteistoilla ja ohjelmistoilla.
- Tulostuksessa on käytetty T-testiä, joka testaa kunkin taulukoidun taustamuuttujan kohdalla, poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95 %:n luotettavuustasolla. Tähti (*) luvun vieressä osoittaa, että ero on tilastollisesti merkitsevä.
- Tutkimuksessa mukana olleiden avoimien kysymysten vastaukset löytyvät erillisestä Excel-tiedostoliitteestä.
- Ristiintaulukot ja kysymyslomake löytyvät erillisestä pdf-liitteestä.

Vastaajien taustatiedot

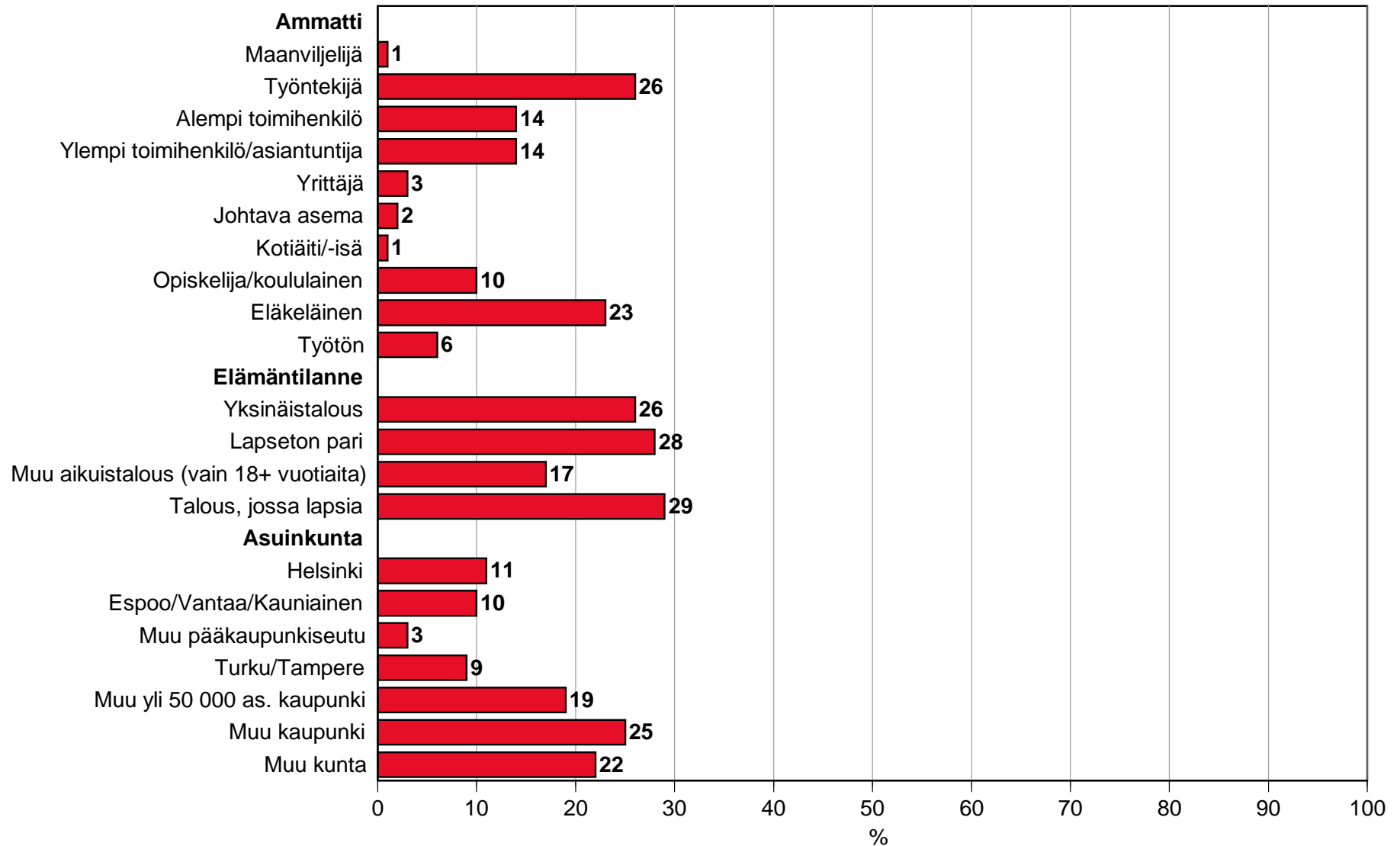
Vastaajien taustatiedot 1/2

Kaikki vastaajat, n=425

Vastaajien taustatiedot 2/2

Kaikki vastaajat, n=425

Tiivistelmä tuloksista

Tiivistelmä tuloksista 1/6

- Jouluruokien tärkeimmät ostopäätökseen vaikuttavat tekijät ovat hinta, laatu ja kotimaisuus. Kotimaisuuden merkitys on vähentynyt vuoteen 2007 verrattuna, hinnan ja laadun merkitys on sitä vastoin kasvanut.
- Tuoreuden, tottumuksen/perinteen ja tutun ostopaikan merkitys on myös kasvanut vuoteen 2007 verrattuna.
- Hinta ja laatu ovat miehille tärkeämpiä tekijöitä, tuoreus ja tuttuus taas naisille. Hinta ja kotimaisuus ovat muita ikäryhmiä tärkeämpiä 15-34-vuotiaille. Laatu, tuttu ostopaikka ja tuotteen saatavuus ovat tärkeitä erityisesti 35-49-vuotiaden keskuudessa.
- Enemmistö vastanneista (81 %) ei osaa sanoa, onko jokin jouluruokaostopäätökseen liittyvä tekijä tärkeämpi nyt kuin viime vuonna.
- Syödyin jouluruoka on edellisvuosien tapaan kinkku. Kinkun syöminen on hieman vähentynyt vuoteen 2007 verrattuna. Muiden jouluruokien syöminen on kasvanut 2007 vuoteen verrattuna. Tämä voi kertoa siitä, että yhä useamman suomalaisen joulupöytä on entistä monipuolisempi kuin aikaisemmin.
- Kalkkunaa syödään 14 % suomalaisista kotitalouksista.
- Kinkun jälkeen suosituimmat joulupöydän herkut ovat lanttu-, porkkanalaatikko, rosolli ja perunalaatikko.

Tiivistelmä tuloksista 2/6

- Jouluruoasta useimmiten valmiina ostetaan makeisia, leipää ja juustoja.
- Lanttulaatikkoa, kinkkua, kalaa ja riisipuuroa ostetaan vuotta 2007 harvemmin valmiina.
- Useimmiten itse valmistetaan kinkkua, riisipuuroa ja lanttulaatikkoa.
- 38 % kotitalouksista suunnittelee 2-3 viikkoa ennen joulua, mitä joulupöydässä tarjotaan. Jopa 16 % kotitalouksista suunnittelee joulupöydän antimet vasta muutamaa päivää ennen joulua.
- Eri jouluruoista aikaisimmin hankitaan riisipuurotarpeet, kiisseliaineokset, perunat, laatikot ja karjalanpaisti/karjalanpaistiaineokset.
- Enemmistö vastanneista (67 %) käy kaupassa/hankkimassa jouluruokia tai jouluruokiin liittyviä aineksia 1-4 kertaa. 6 % kotitalouksista hankkii kaiken joulupöytänsä liittyvän ruoan kaikki kerralla –periaatteella.

Tiivistelmä tuloksista 3/6

- Jouluruoat, joita vähintään 50 % ko. tuotteita käyttävistä ostaa valmiina (suluissa muutos vuoteen 2007):
 - Juustot (+/-)
 - Makeiset (-)
 - Snacksit (+)
 - Maksapasteija/patee (+/-)
 - Leipä (-)
 - Savukala (+)
 - Mäti (-)
 - Maksalaatikko (-)
 - Silli/maustesilakat (+/-)
- Jouluruoat, joita vähintään 50 % ko. tuotteita käyttävistä valmistaa itse (suluissa muutos vuoteen 2007):
 - Riisipuuro (+)
 - Kiisseli/soppa (-)
 - Kinkun kastike (+)
 - Karjalanpaisti (-)
 - Lihapullat (+)
 - Muut salaatit (+)
 - Kinkku (+)
 - Makeat leivonnaiset (-)
 - Perunalaatikko (+/-)
 - Graavikala (+)

Tiivistelmä tuloksista 4/6

- Jouluruokien ostopaikoista useimmin käydään hyper- ja supermarketeissa. Molempien osuus on kasvanut edellistutkimuskertoihin verrattuna. Valintamyymälöissä sekä myyjäisissä jouluruokaostoksilla käydään edellisvuosia hieman harvemmin.
- Useimmiten syynä tietyissä myymälätyypeissä asiointiin ovat sijainti lähellä ja hyvä/kattava valikoima.
- Lähellä sijainti ja tottumus korostuvat valintamyymälöiden kohdalla, kattava valikoima, kanta-asiakaskortti ja edullisuus hypermarkettien kohdalla.
- Arviot jouluruokaan käytettävästä rahamäärästä on kasvanut vuoteen 2007 verrattuna. Alle 150 euroa jouluruokaostokseen aikoo käyttää 38 % kotitalouksista (vuonna 2007 43 %), 150-250 euroa 32 % (vuonna 2007 32 %) ja 23 % yli 250 euroa (vuonna 2007 18 %).
- Kysyttäessä tuleeko jouluruokiin käytettävä rahamäärä kasvamaan, vähenemään tai pysymään ennallaan, vuotta 2007 harvempi kertoo rahamäärän kasvavan. Aikaisempaa useampi kotitalous kertoo, että jouluruokiin käytettävä rahamäärä tulee pysymään ennallaan.

Tiivistelmä tuloksista 5/6

- Yleisimpänä syynä jouluruokiin käytettävän rahamäärän pienenemiseen on, että pienempi joukko ihmisiä osallistuu jouluruokailuun (52 %). Ruoan arvonnäveron mainitsee 20 % niistä kotitalouksista, jotka kertovat rahamäärän laskevan. Kolmanneksi yleisimpänä syynä mainitaan, että joulua vietetään tänä vuonna eri tavalla kuin viime vuonna.
- Yleisimpänä syynä rahamäärän kasvulle puolestaan kerrotaan, että suurempi määrä ihmisiä osallistuu tänä vuonna jouluruokailuun (37 %). Toiseksi useimmin kerrotaan, että joulua vietetään eri tavalla kuin viime vuonna (22 %) ja kolmanneksi useimmiten syyksi mainitaan ruoan kalleus (20 %).
- Ruoan arvonnäveron alenemisella ei näytä olevan suurta vaikutusta jouluruokaostosten määrään. 94 % vastaajista kertoo, että ruoan arvonnäveron alenemisella ei ole vaikutusta jouluruokaostosten määrään.
- Kuten aikaisemmin, joulupöydän suosituimmat juomat ovat maito ja punaviini. Kotikaljan, mehun ja virvoitusjuomien osuus joulupöydässä on kasvanut vuoteen 2007 verrattuna. Punaviinin ja glögin tarjoaminen joulupöydässä on taas vähentynyt vuoteen 2007 verrattuna.

Tiivistelmä tuloksista 6/6

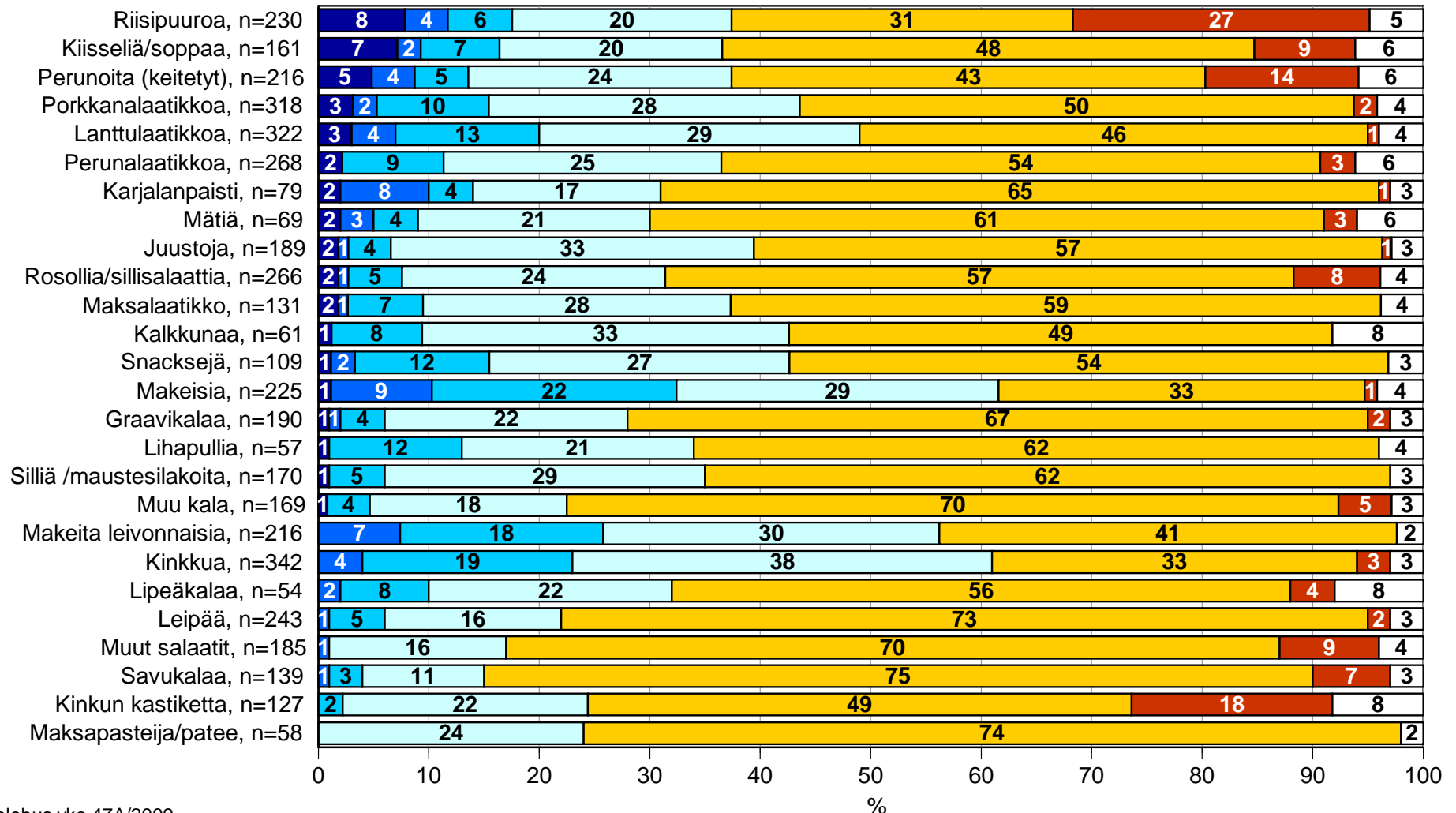
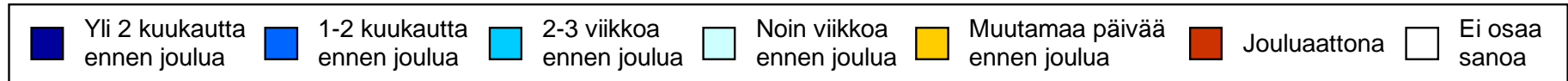
- Vastaajien mukaan olut sopii jouluun parhaiten saunajuomana (39 %). Lähes viidennes vastaajista on sitä mieltä, että olut ei sovi jouluun. Lähes puolet vastaajista kertoo, että joulupöydässä on tarjolla kotimaista olutta. Ulkomaisen oluen osuus on ainoastaan 2 %. Noin 2/5 vastaajista kertoo, että olut ei kuulu lainkaan omaan joulupöytään.
- Perinteisimpänä joulupöydän juomana mainitaan kotikalja (50 %). Toiseksi useimmiten mainitaan maito (15 %), kolmantena olut (13 %) ja neljäntenä punaviini (7 %).
- Noin 2/5 osaa vastaajista kertoo, että joulupöydässä ei tapahdu muutoksia aikaisempiin jouluihin verrattuna. 1/5 osa vastaajista mainitsee jonkun muutoksen esimerkiksi alkoholin poisjätön, kevyemmän joulupöydän tai yksittäisen tuotteen poisjätön tai lisäämisen joulupöytään.

Jouluruokien ostaminen

Kuinka paljon ennen joulua talouteenne ostetaan/hankitaan seuraavia jouluruokia tai niihin tarvittavia aineksia?

Kuinka paljon ennen joulua talouteen ostetaan/hankitaan jouluruokia tai niihin tarvittavia aineksia

n=hankkii kyseisiä jouluruokia

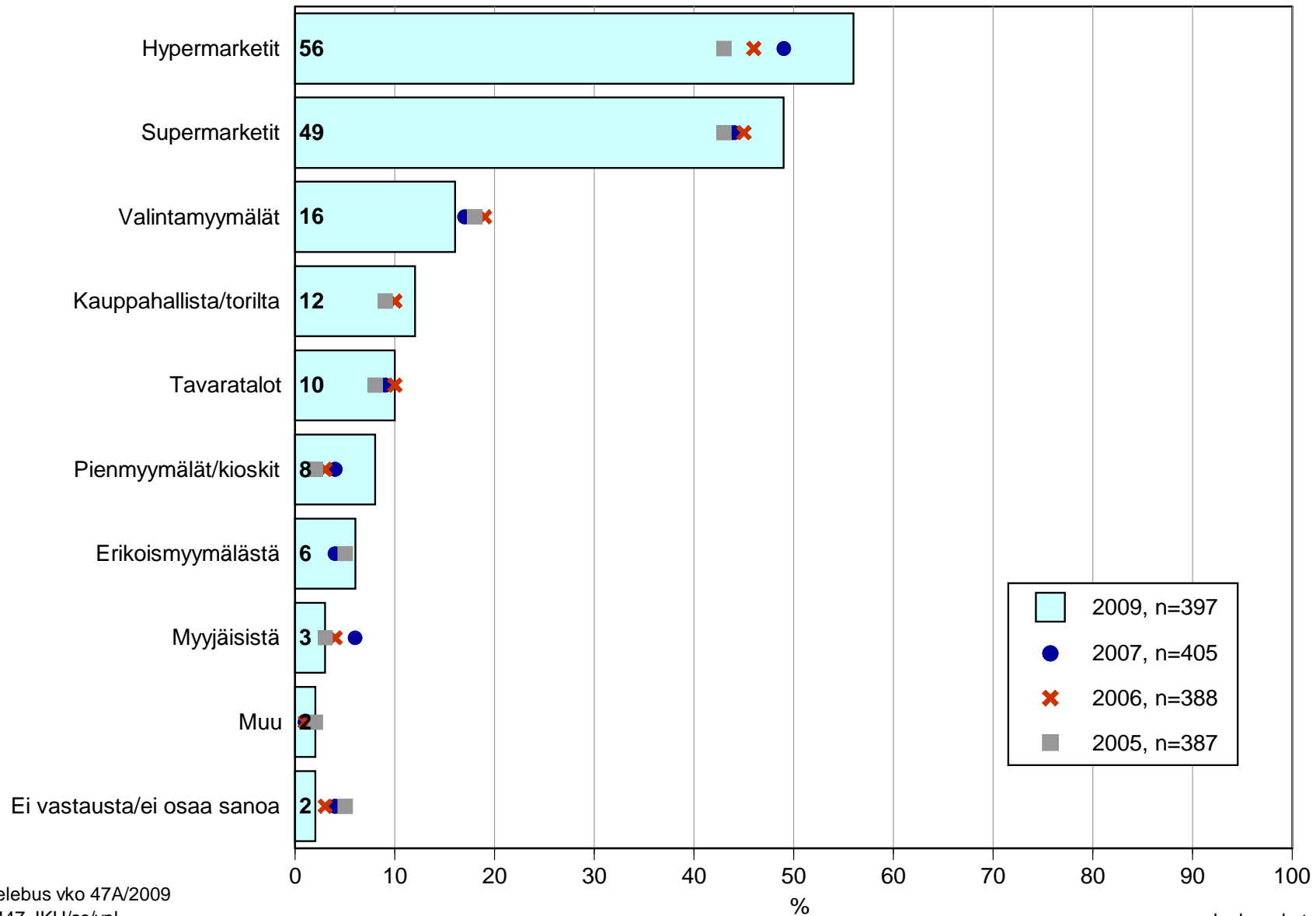

Jouluruokien ja jouluruoka-ainesten ostopaikat

- Mistä ostatte jouluruokia tai jouluruoka-aineita tänä vuonna? Älkää laskeko mukaan juomia.
- Entä mistä ostatte jouluruokia tai jouluruoka-aineita tänä vuonna pääasiallisesti?
- Miksi ostatte jouluruokia tai jouluruoka-aineita pääasiallisesti juuri tästä ostopaikasta?

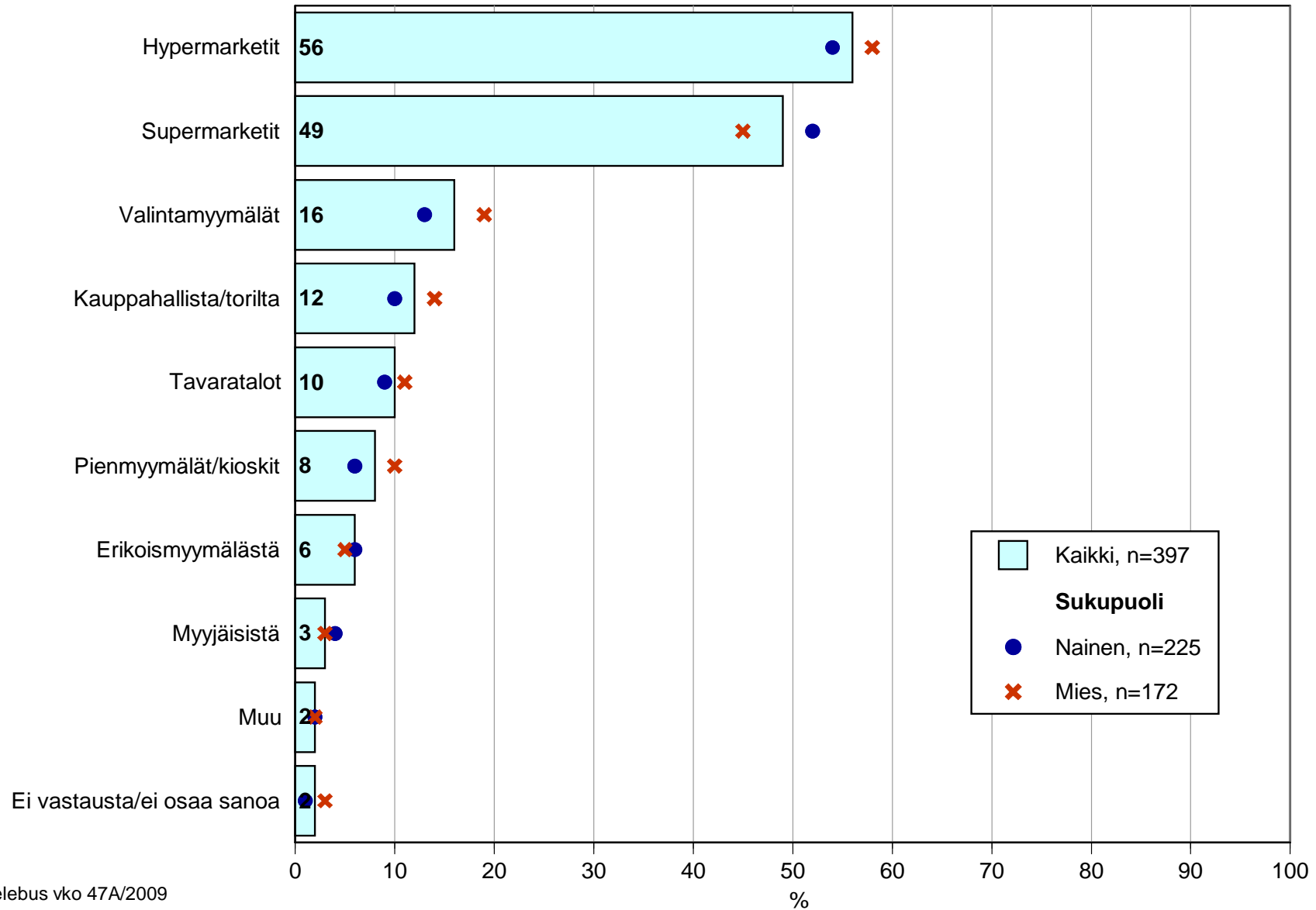
Jouluruokien/jouluruoka-ainesten ostopaikat 2005-2007 ja 2009

n=taloudessa syödään jouluruokia

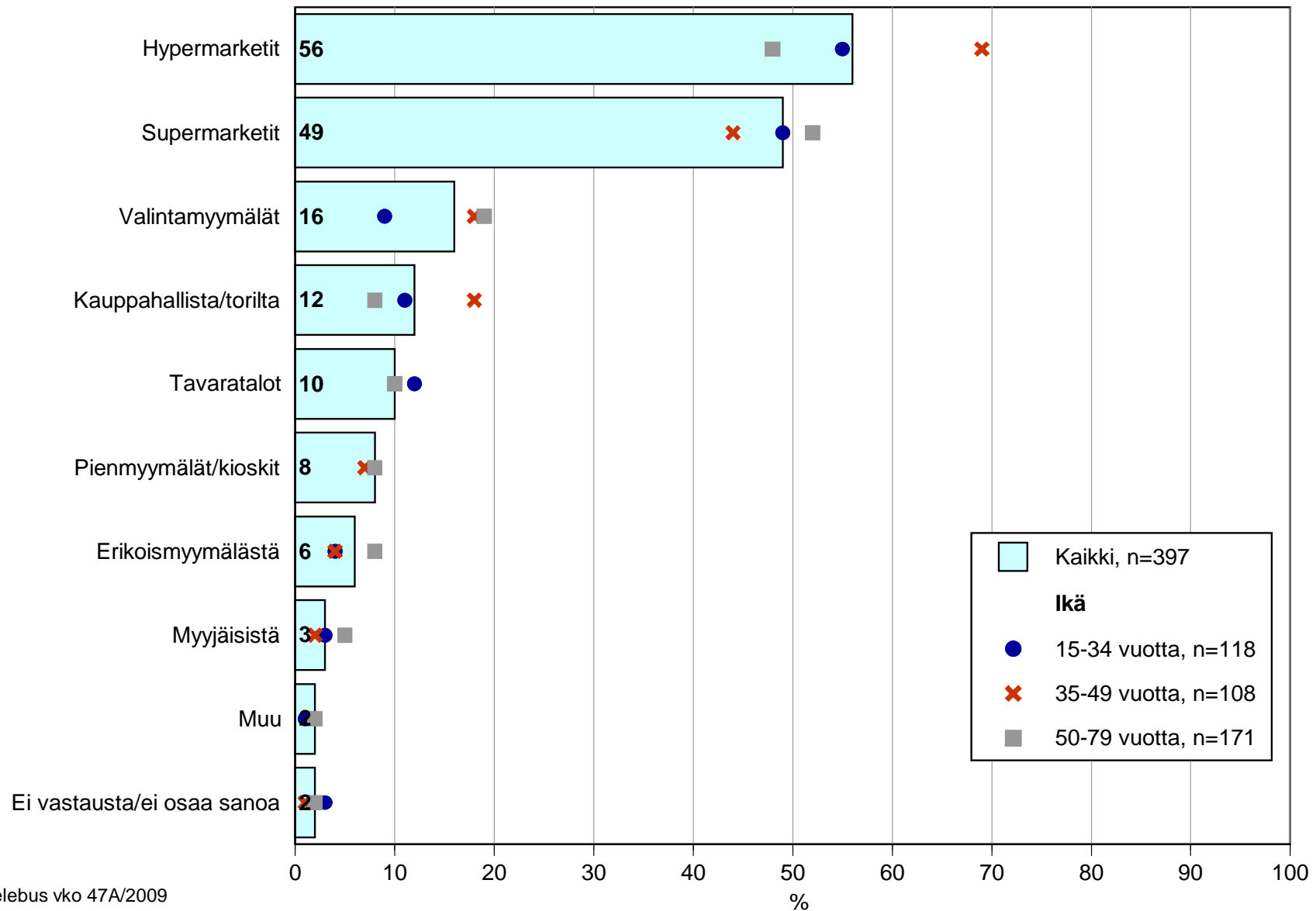
Jouluruokien/jouluruoka-ainesten ostopaikat (sukupuoli)

n=taloudessa syödään jouluruokia

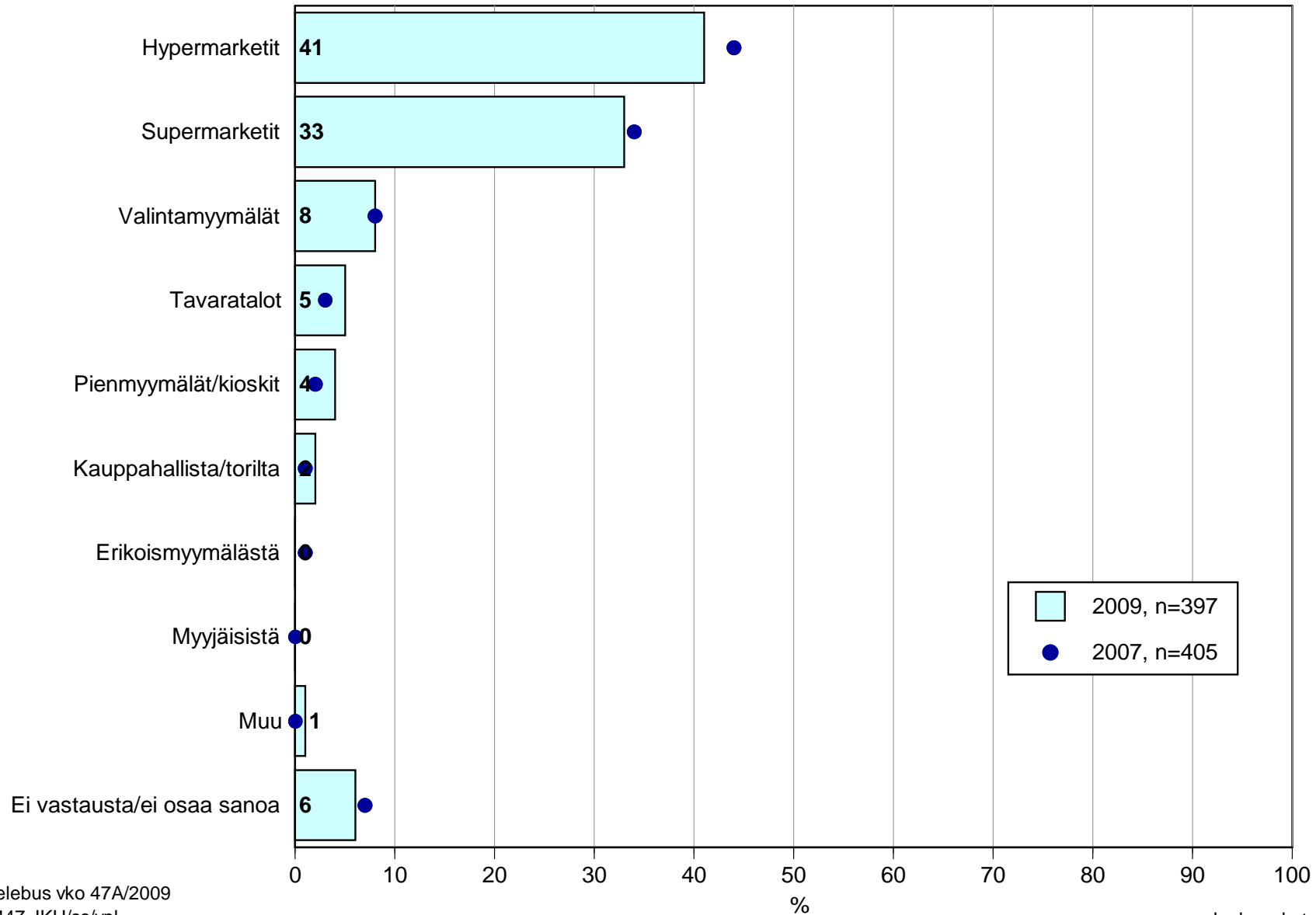
Jouluruokien/jouluruoka-ainesten ostopaikat (ikä)

n=taloudessa syödään jouluruokia

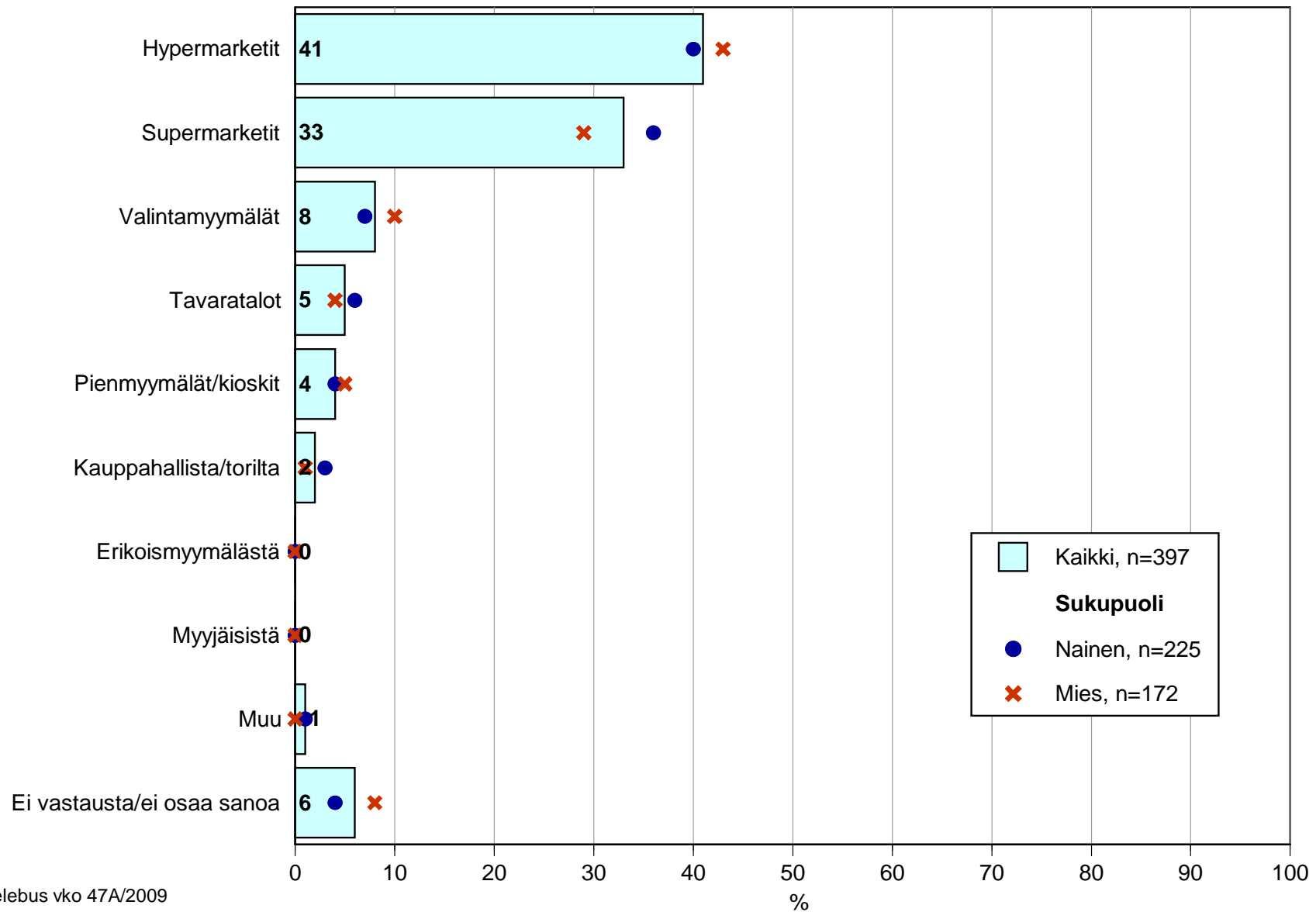
Jouluruokien/jouluruoka-ainesten pääasialliset ostopaikat 2007 ja 2009

n=taloudessa syödään jouluruokia

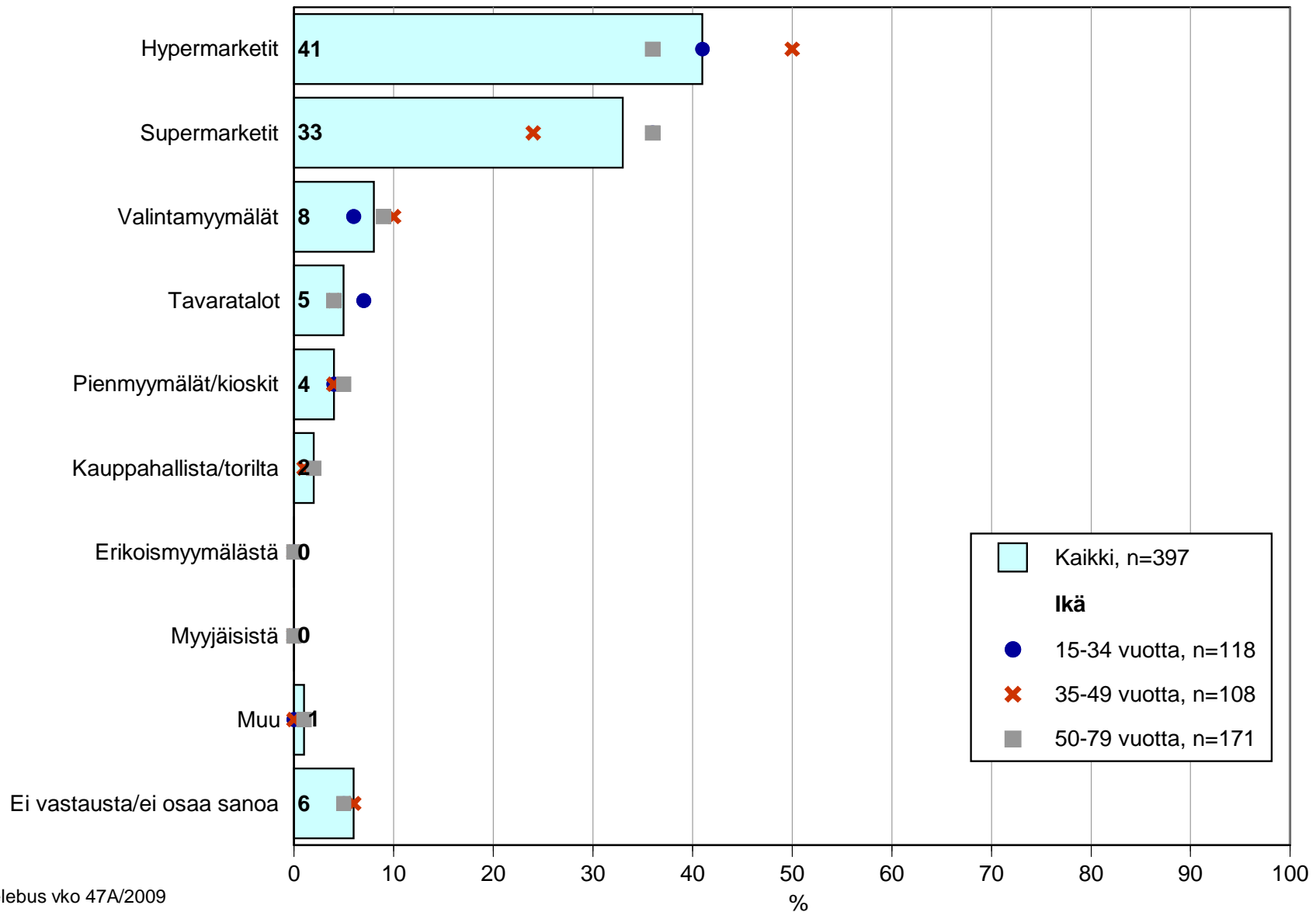
Jouluruokien/jouluruoka-ainesten pääasialliset ostopaikat (sukupuoli)

n=taloudessa syödään jouluruokia

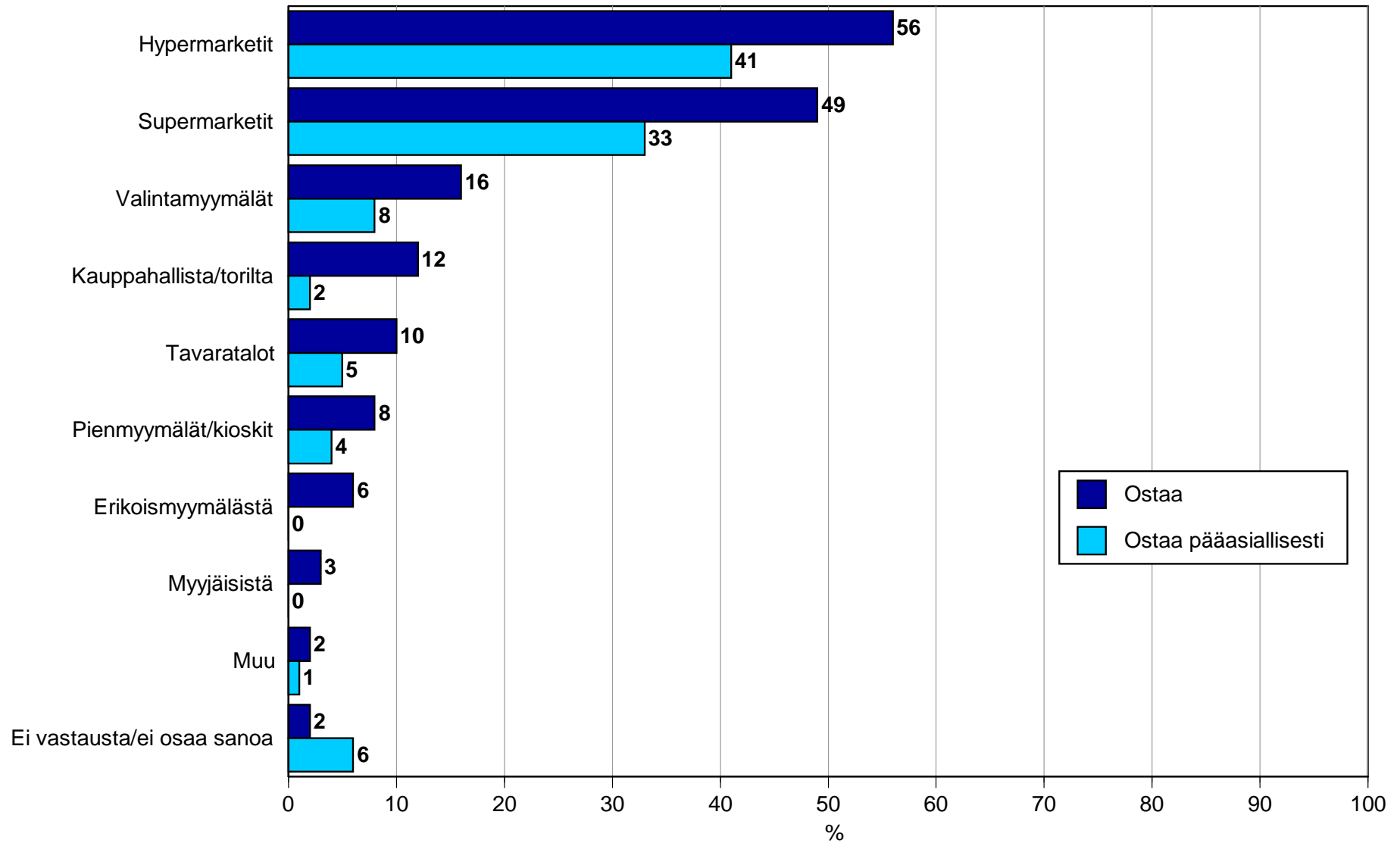
Jouluruokien/jouluruoka-ainesten pääasialliset ostopaikat (ikä)

n=taloudessa syödään jouluruokia

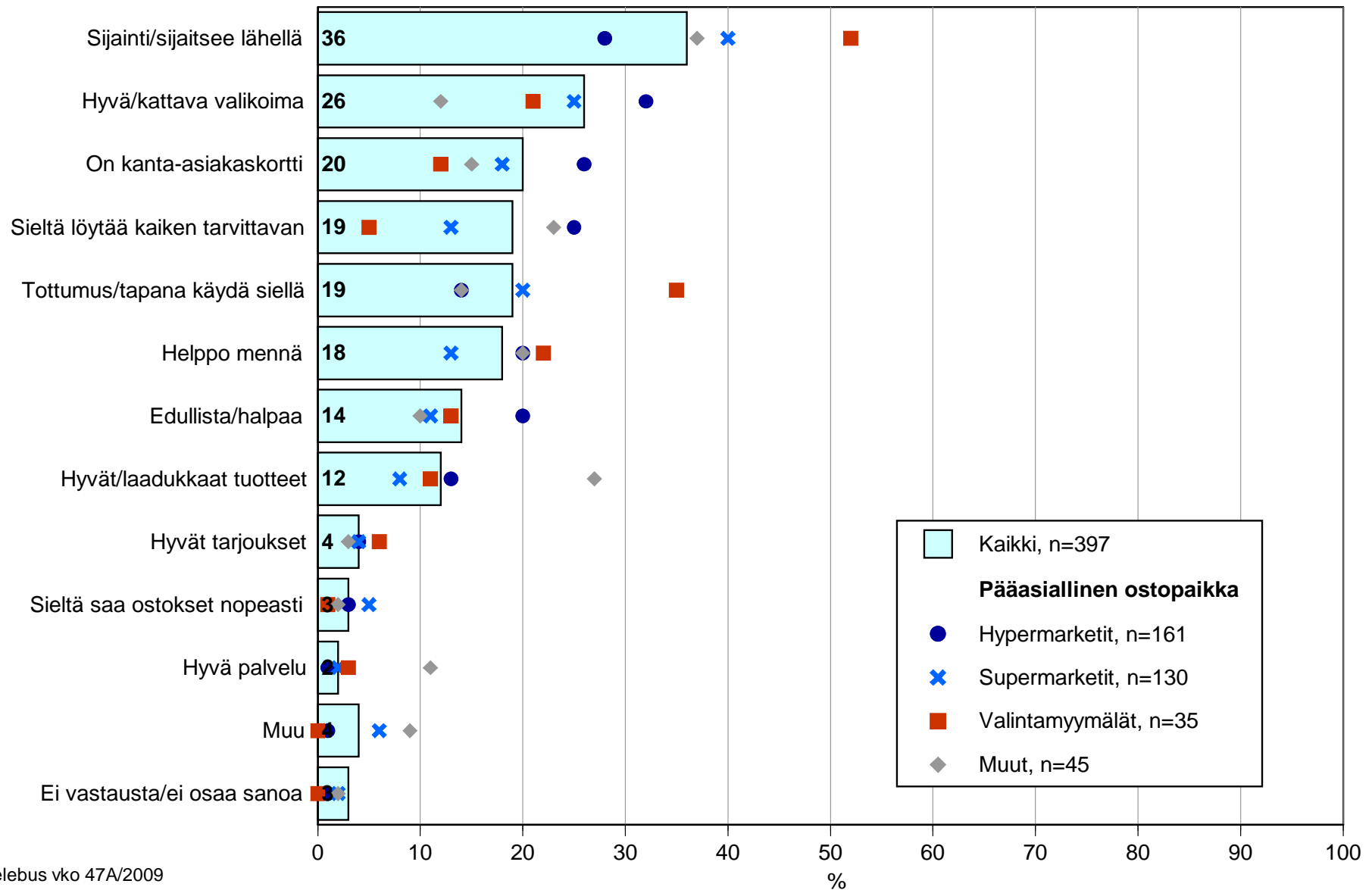
Jouluruokien/jouluruoka-ainesten ostopaikat

Taloudessa syödään jouluruokia, n=397

Miksi ostaa jouluruokia juuri tästä paikasta

n=taloudessa syödään jouluruokia

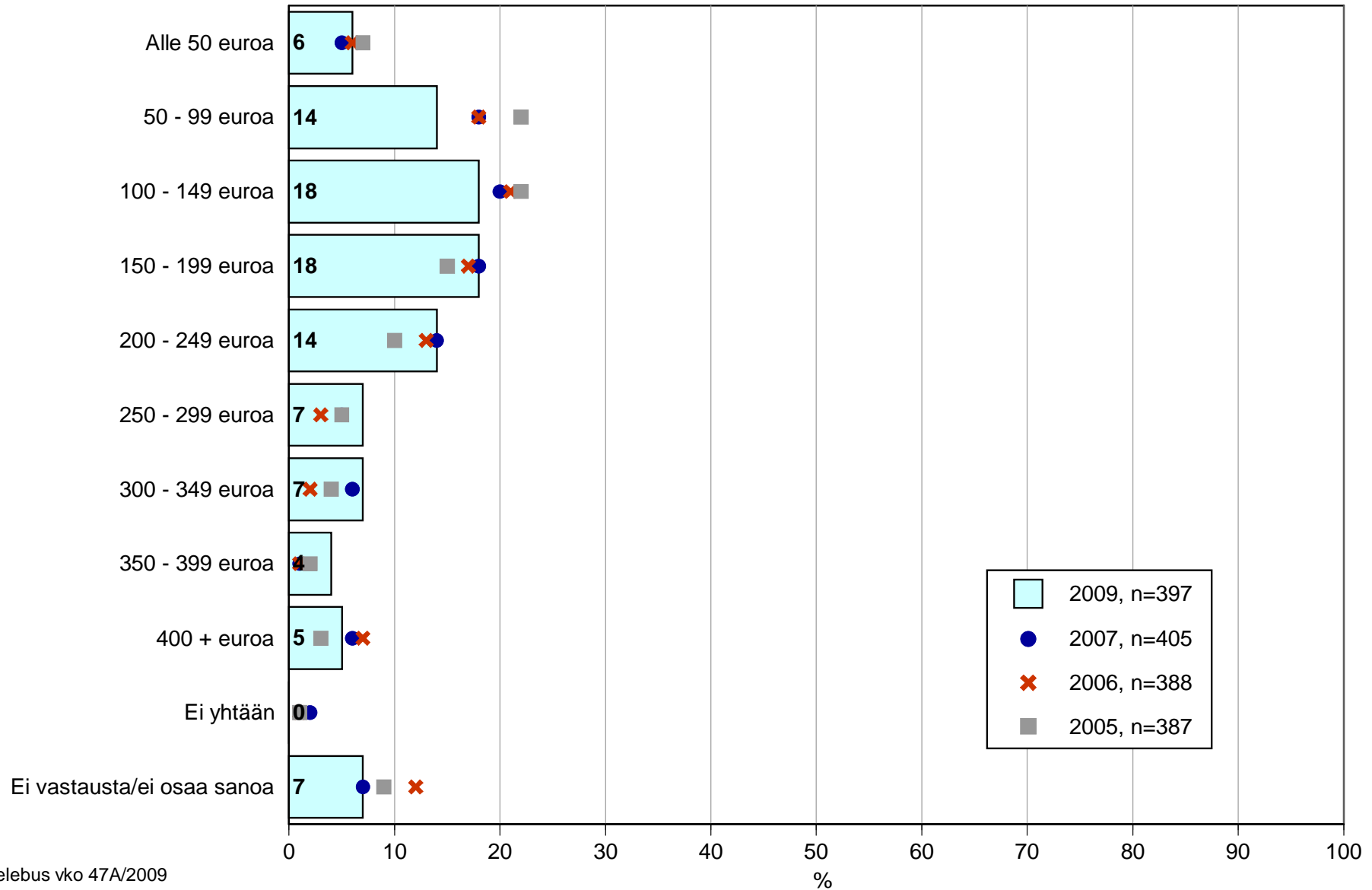
Jouluruokaostokseen käytettävät rahamäärät

- Kuinka paljon arvioitte käyttävänne rahaa taloutenne jouluruokaostokseen?
- Miten arvioisitte taloudessanne jouluruokiin käytetyn rahamäärän muuttuvan viime vuodesta?

-

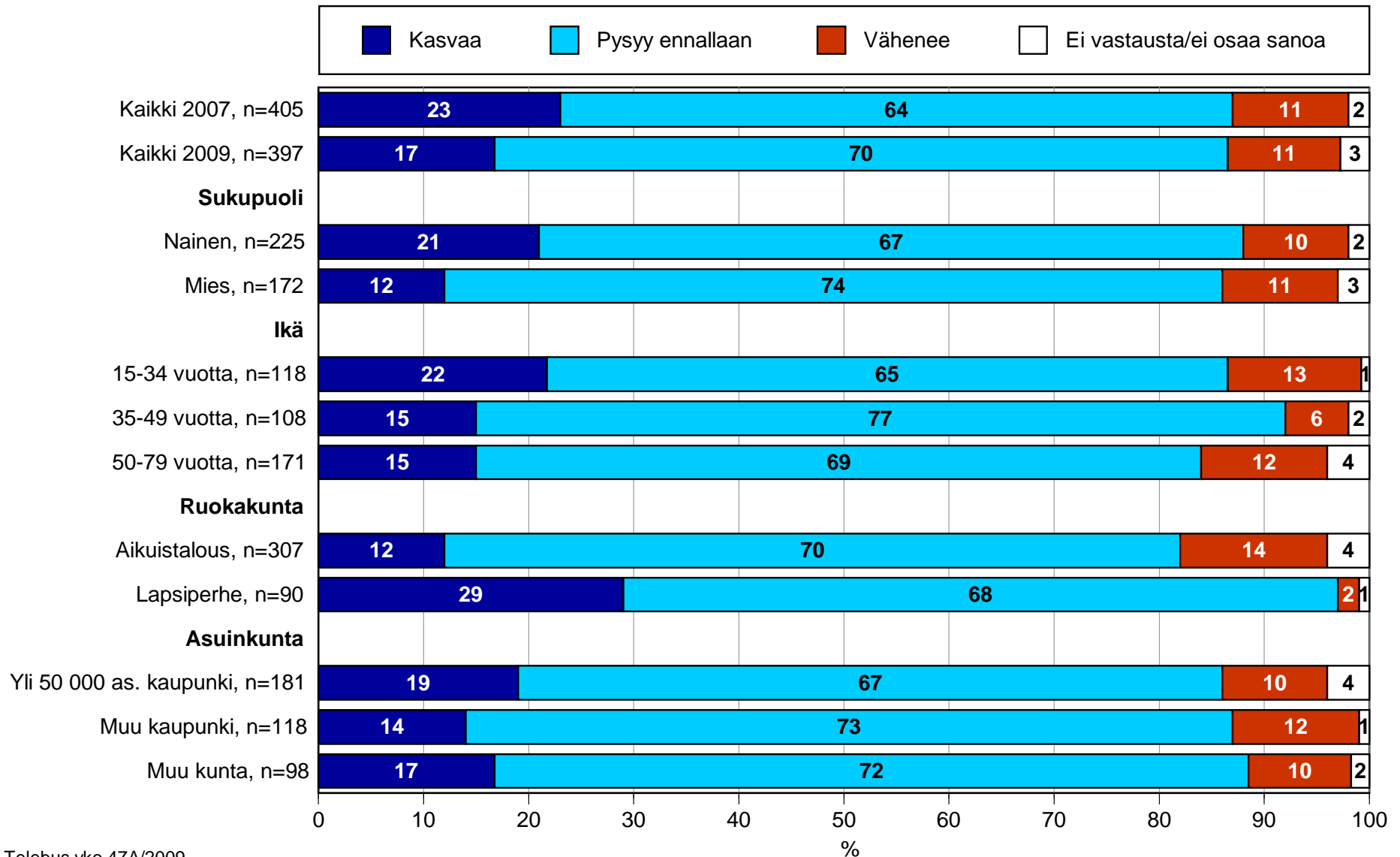
Kuinka paljon arvioi käyttävänsä rahaa talouden jouluruokaostoksiin 2005-2007

n=taloudessa syödään jouluruokia

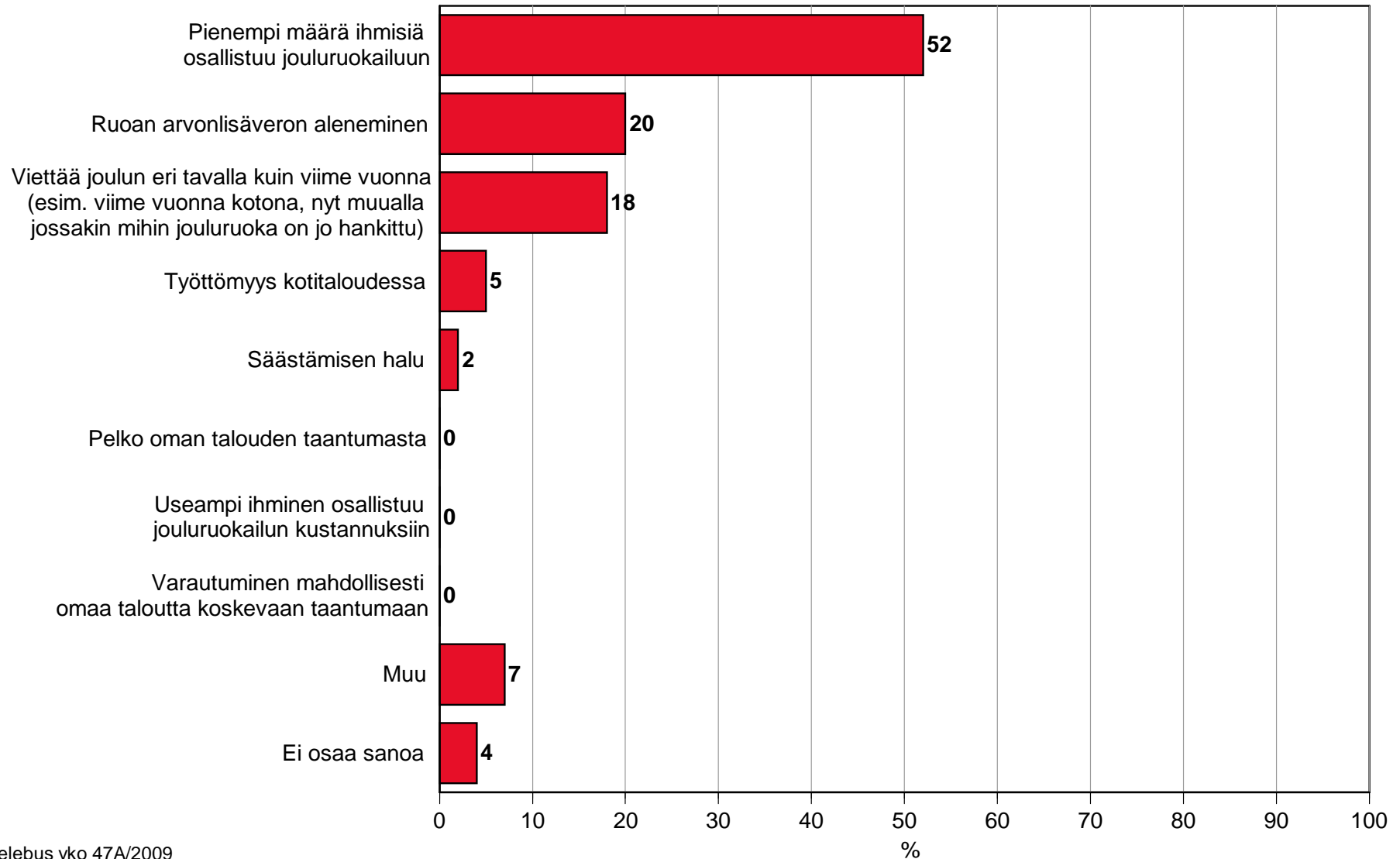
Miten arvioi taloudessa jouluruokiin käytetyn rahamäärän muuttuvan viime vuodesta

n=taloudessa syödään jouluruokia

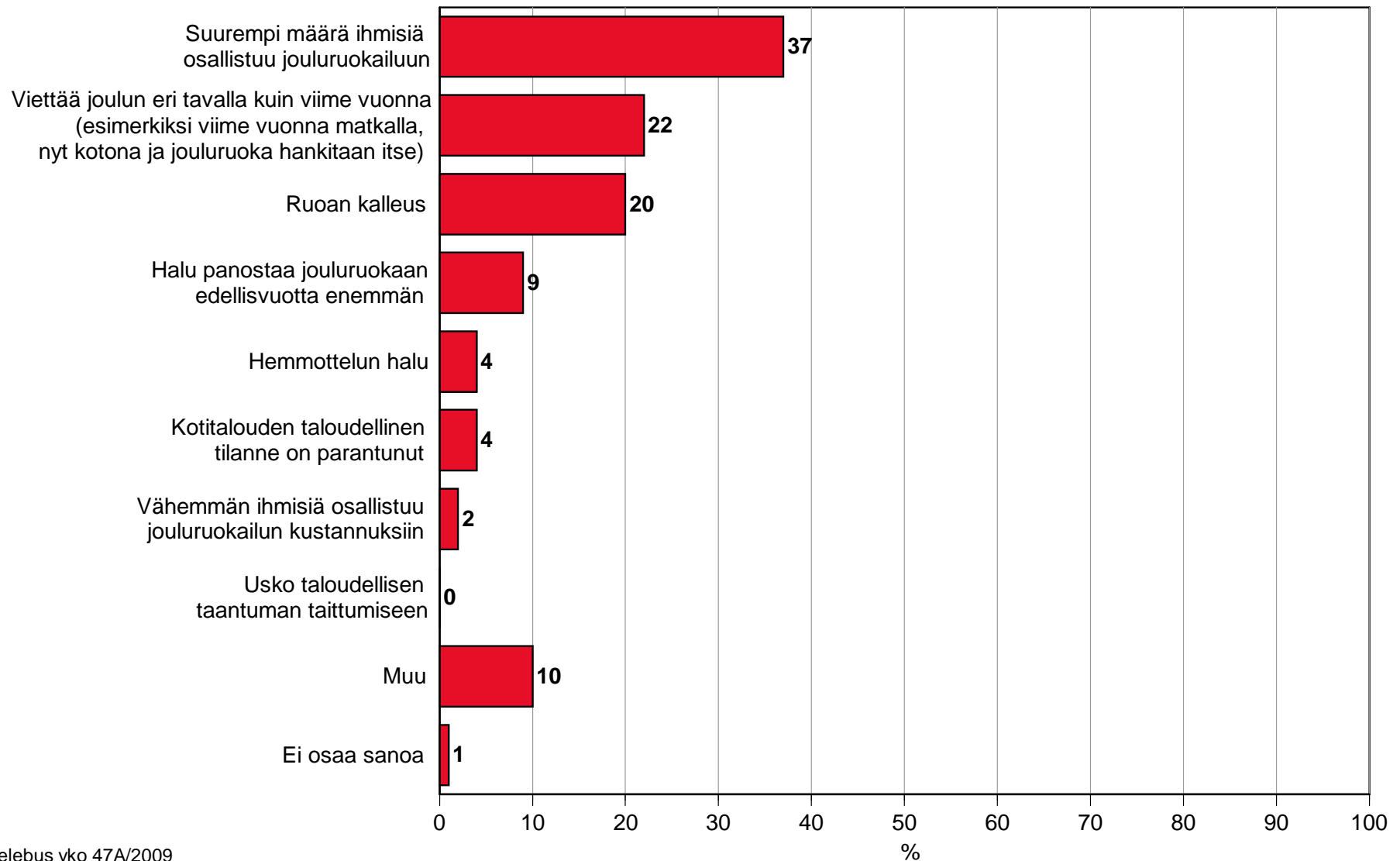
Mistä syistä taloudessa jouluruokiin käytetty rahamäärä tulee laskemaan viime vuoteen verrattuna

Taloudessa syödään jouluruokia ja rahamäärä vähenee viime vuodesta, n=51

Mistä syistä taloudessa jouluruokiin käytetty rahamäärä tulee kasvamaan viime vuoteen verrattuna

Taloudessa syödään jouluruokia ja rahamäärä kasvaa viime vuodesta, n=53

Arvonlisäveron alentumisen vaikutus jouluruokaostoksiin

- Miten alentunut ruoan arvonlisävero vaikuttaa taloutenne jouluruokaostosten määrään?

Miten alentunut ruoan arvonlisävero vaikuttaa talouden jouluruokaostosten määrään?
Jouluruokaostostemme määrä...
 n=taloudessa syödään jouluruokia

